Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2022, sp. zn. 29 Cdo 3391/2020, ECLI:CZ:NS:2022:29.CDO.3391.2020.1

Číslo: 97/2022

Právní věta:

Usnesení, jímž insolvenční soud poté, co určí jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení, ukládá insolvenčnímu správci dlužníka, aby z takto určené odměny do 15 dnů od právní moci usnesení vyplatil konkrétní částku (podíl na odměně) v insolvenčním řízení dříve činnému insolvenčnímu správci dlužníka, je ve smyslu ustanovení § 40a insolvenčního zákona exekučním titulem pro pohledávku za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona, která má být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka a pro kterou proto nelze vést výkon rozhodnutí (exekuci) na majetek insolvenčního správce.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.04.2022

Spisová značka: 29 Cdo 3391/2020

Číslo rozhodnutí: 97

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuční titul, Insolvenční správce, Odměna

Předpisy: § 168 odst. 2 písm. a) IZ
§ 168 odst. 3 IZ
§ 256 o. s. ř.
§ 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.
§ 302 IZ
§ 303 IZ
§ 304 IZ
§ 305 IZ
§ 40a IZ
§ 6 vyhlášky č. 313/2007 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2431/2010, uveřejněné pod číslem 49/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, uveřejněné pod číslem

62/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2015, sen. zn. 29 NSCR 54/2013, uveřejněné pod číslem 82/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 6. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2772/2016, uveřejněný pod číslem 72/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2701/2009

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2019, sen. zn. 29 NSCR 29/2017

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2021, sen. zn. 29 ICdo 13/2021

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání povinné změnil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 5. 2019, sp. zn. 69 Co 79/2019, tak, že se usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 25. 1. 2019, sp. zn. 55 EXE 675/2017, mění tak, že exekuce se zastavuje.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Obvodní soud pro Prahu 2 (dále jen „exekuční soud“) vydal dne 29. 5. 2017, pod č. j. 55 EXE 675/2017-26, pověření, jímž dle § 43a odst. 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekučního řádu), a o změně dalších zákonů, pověřil soudního exekutora JUDr. J. P., provedením exekuce k vymožení pohledávky oprávněného E. (dále též jen „veřejná obchodní společnost E“)], vůči povinné (P. H.) ve výši 503.290 Kč s příslušenstvím, podle vykonatelného usnesení Krajského soudu v Praze (dále jen „insolvenční soud“) ze dne 16. 5. 2016, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2017.

2. Podáním ze dne 29. 6. 2017 navrhla povinná zastavení exekuce, uplatňujíc dva důvody pro takový postup.

1) Povaha vymáhané pohledávky

3. Povinná namítá, že usnesením insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016 byla určena odměna „oprávněného“ (rozuměj veřejné obchodní společnosti E) za výkon funkce insolvenčního správce dlužníka T. (dále jen „dlužník T“) a povinné (coby insolvenční správkyni dlužníka T) bylo uloženo vyplatit odměnu „oprávněnému“ (rozuměj veřejné obchodní společnosti E). Pohledávka „oprávněného“ je pohledávkou za majetkovou podstatou ve smyslu ustanovení § 168 odst. 2 písm. a/ zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), uspokojitelnou kdykoliv po rozhodnutí o úpadku. Neuspokojí-li takovou pohledávku v plné výši a včas osoba s dispozičním oprávněním (povinná coby insolvenční správkyně dlužníka T), může se věřitel domáhat její úhrady žalobou směřující proti osobě s dispozičním oprávněním (§ 203 odst. 4 věta první insolvenčního zákona). „Oprávněný“ měl tedy správně podat žalobu proti povinné a k exekuci mohl přistoupit až na základě pravomocného a vykonatelného rozhodnutí (o takové žalobě).

2) Zánik pohledávky započtením

4. Dalším důvodem pro zastavení exekuce je podle povinné skutečnost, že vymáhaná pohledávka zanikla započtením proti pohledávce povinné za „oprávněným“ (rozuměj za veřejnou obchodní

společností E) z titulu regresního nároku povinné (bývalé společnice veřejné obchodní společnosti E), vzniklého tím, že za veřejnou obchodní společnost E (coby nájemce) uhradila nájemné podle smlouvy o nájmu nebytových prostor ze dne 5. 10. 2012, kterou uzavřel s Mgr. J. N.. K započtení pohledávky mělo dojít podáním povinné ze dne 19. 4. 2017, doručeným oprávněnému před zahájením exekuce.

5. Usnesením ze dne 25. 1. 2019, č. j. 55 EXE 675/2017-421, exekuční soud návrh povinné na zastavení exekuce zamítl. Exekuční soud přitom na základě usnesení ze dne 25. 5. 2018, [jímž Krajský soud v Hradci Králové (mimo jiné) zjistil úpadek veřejné obchodní společnosti E, prohlásil konkurs na její majetek a jejím insolvenčním správcem ustanovil Ing. A. K. (dále též jen „A. K.")], o věci jednal a rozhodl jako s oprávněným s A. K.

6. Exekuční soud – vycházeje z ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu a z ustanovení § 268 odst. 1 písm. h/ zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.") – dospěl po provedeném dokazování k následujícím závěrům:

1) K povaze vymáhané pohledávky

7. Exekuční titul jasně ukládá povinné povinnost zaplatit „oprávněnému" částku 503.290 Kč, z odměny, která byla přiznána povinné exekučním titulem včetně částky odpovídající dani z přidané hodnoty. Pohledávkou za podstatou je podle § 168 odst. 2 písm. c/ insolvenčního zákona náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora, osoby v postavení obdobném postavení likvidátora a odpovědného zástupce za činnost prováděnou po rozhodnutí o úpadku. Nejde však o částku, jejíž zaplacení bylo povinné jako insolvenční správkyni uloženo z odměny přiznané oprávněnému (který v řízení, v němž byl vydán exekuční titul, také působil v pozici insolvenčního správce). Daná částka je součástí celkové odměny přiznané povinné, která s ohledem na působení ostatních insolvenčních správců mezi ně byla rozdělena soudem tak, že povinné jako poslednímu z insolvenčních správců bylo uloženo zaplatit část z celkem přiznané odměny oprávněnému podle poměru uvedeného v exekučním titulu.

2) K zániku pohledávky započtením

8. V podání, jímž povinná uplatnila svou pohledávku započtení proti pohledávce „oprávněného", je započítávaná pohledávka (z titulu nájemného) vymezena nesrozumitelně a neurčitě a jako taková není způsobilá k započtení.

3) K postoupení pohledávky oprávněným

9. K další námitce povinné, podle níž oprávněný postoupil vymáhanou pohledávku smlouvami o postoupení pohledávek ze dne 29. 9. 2014 (dále též jen „postupní smlouvy"), exekuční soud uvádí, že postoupené pohledávky představují pohledávky za majetkovou podstatou dlužníků (mezi nimiž není pohledávka povinné) a odměny insolvenčního správce v oněch případech (které se opět liší od vymáhané pohledávky).

10. K odvolání povinné Městský soud v Praze usnesením ze dne 22. 5. 2019, č. j. 69 Co 79/2019-448, potvrdil usnesení exekučního soudu.

11. Odvolací soud dospěl po přezkoumání napadeného usnesení k následujícím závěrům:

12. Exekuční soud provedl potřebné důkazy, z nichž správně zjistil skutkový stav věci, který posoudil odpovídajícím způsobem i po právní stránce.

1) K povaze vymáhané pohledávky

13. Neobstojí tvrzení povinné, že zde není exekuční titul, z něhož jí plyne povinnost plnit. Exekučním titulem je usnesení insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2017, jímž bylo povinné (mimo jiné) uloženo zaplatit z odměny, která jí byla přiznána, původnímu oprávněnému částku 503.290 Kč. Povinná se ostatně odvolala proti usnesení insolvenčního soudu právě co do povinnosti zaplatit vymáhanou částku z určené odměny oprávněnému a odvolací soud usnesení insolvenčního soudu potvrdil. Odvolací soud potud připomíná, že vymáhaná pohledávka se netýká majetkové podstaty dlužníka T ani nemá být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka T, nýbrž z odměny povinné (z jejího majetku); ustanovení § 40 a § 40a insolvenčního zákona proto na danou věc nedopadají.

2) K zániku pohledávky započtením

14. Exekuční soud správně uzavřel, že jednostranný úkon povinné směřující k započtení (v listině z 19. 4. 2017) nemá za následek zánik vymáhané pohledávky. Povinná ani na základě výzvy exekučního soudu nespecifikovala, jaké konkrétní dluhy původního oprávněného zaplatila. Provedený zápočet tedy není určitý a srozumitelný; jde o zdánlivé právní jednání, k němu se nepřihlíží [§ 553 odst. 1, § 554 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o. z.“)]; totéž platí, kdyby mělo jít o plnění ve smyslu ustanovení § 2991 odst. 2 o. z. Nejistá pohledávka přitom ani není způsobilá k započtení (§ 1987 odst. 2 o. z.).

3) K postoupení pohledávky oprávněným

15. Vymáhaná pohledávka nebyla předmětem postoupení podle postupních smluv, neboť nejde o pohledávku za majetkovou podstatou dlužníka T, nýbrž o pohledávku původního oprávněného přímo za povinnou.

II.
Dovolání a vyjádření k němu

16. Proti usnesení odvolacího soudu podala povinná dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř. argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Dovolatelka namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

17. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatelka nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že vymáhaná pohledávka se netýká majetkové podstaty dlužníka T, ani nemá být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka T, nýbrž jde o pohledávku, která má být uspokojena z jejího osobního majetku. Míní, že jde o názor rozporný se závěry obsaženými v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 9. 2017, sp. zn. 29 Cdo 2446/2017 [jde u usnesení uveřejněné v časopise Soudní judikatura, číslo 3, ročníku 2019, pod číslem 34, které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné i na webových stránkách Nejvyššího soudu], v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2225/2008, uveřejněném pod číslem 63/2009 Sb. rozh. obč., v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 7. 2009, sp. zn. 20 Cdo 4699/2008, a v „R 2/2005“ (jde o usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 11. 2003, sp. zn. 21 Co 528/2003, uveřejněné pod číslem 2/2005 Sb. rozh. obč.).

18. Dovolatelka uvádí, že povinnost uložená bodem IV. výroku usnesení insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016 se týkala výlučně majetkové podstaty dlužníka T, nikoli jejího osobního majetku. Názor odvolacího soudu, že nejde o pohledávku za majetkovou podstatou ve smyslu ustanovení §168

insolvenčního zákona, má za nesprávný a odporující i ustanovení § 40a insolvenčního zákona. Potud se dovolatelka dovolává též závěrů obsažených v usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 1. 2018, sp. zn. IV. ÚS 4103/17 (usnesení je dostupné na webových stránkách Ústavního soudu).

19. Oprávněný ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout, maje za správný úsudek odvolacího soudu, že vykonávaná povinnost byla uložena přímo povinné, nikoli majetkové podstatě dlužníka T, kterou povinná spravovala. Odkaz na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2446/2017 nemá oprávněný za přiléhavý.

20. V replice k vyjádření oprávněného pak dovolatelka odmítá oprávněným uplatněnou argumentaci a setrvává na dovolacích argumentech.

III.
Přípustnost dovolání

21. Pro dovolací řízení je rozhodné aktuální znění občanského soudního řádu.

22. Dovolání, které nesměřuje proti žádnému z usnesení vypočtených v § 238a o. s. ř., je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním předestřené právní otázky je napadené rozhodnutí v rozporu s dále označenou judikaturou Nejvyššího soudu.

IV.
Důvodnost dovolání

23. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelkou, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

24. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

25. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází. Pro posouzení povahy exekučního titulu jsou rozhodná především následující skutková zjištění a údaje plynoucí ze spisu (z nichž vyšly oba soudy):

26. Usnesením ze dne 16. 5. 2016 (vydaným v insolvenční věci dlužníka T) insolvenční soud (mimo jiné):

> [1] Schválil konečnou zprávu dovolatelky (insolvenční správkyně dlužníka T) ze dne 8. 2. 2016, podle níž činí:
>
> a/ výnosy ze zpeněžení majetkové podstaty 22.251.158,16 Kč,
>
> b/ náklady majetkové podstaty (bez odměny a hotových výdajů insolvenční správkyně) 23.408.744,65 Kč, z toho:
>
> – uspokojené v průběhu insolvenčního řízení 21.280.460,65 Kč,
>
> – dosud neuspokojené 2.128.284 Kč,

c/ odměna a hotové výdaje insolvenčního správce 922.056,84 Kč,

d/ čistý výtěžek zpeněžení majetkové podstaty určený k rozdělení mezi věřitele 0 Kč (bod I. výroku).

[2] Schválil vyúčtování dovolatelky (insolvenční správkyně dlužníka T), podle kterého činí:

a/ odměna určená z výtěžku zpeněžení připadajícího na zajištěné věřitele 756.257,72 Kč a daň z přidané hodnoty odpovídající této částce ve výši 21 % 158.814,12 Kč,

b/ odměna určená z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele 0 Kč,

c/ hotové výdaje včetně částky odpovídající dani z přidané hodnoty 6.985 Kč, s tím, že celkem jde o částku 922.056,84 Kč (bod II. výroku).

[3] Určil, že dosud neuhrazené náklady majetkové podstaty se uspokojují částkou 970.697,51 Kč následovně:

Označení věřitele	**Celková výše pohledávek**	**Poměr uspokojení**	**Výše uspokojení**
Odměna a hotové výdaje insolvenční správkyně	922.056,84 Kč	100%	922.056,84 Kč
Finanční úřad pro Středočeský kraj	1.552.593 Kč	2,29%	35.483,59 Kč
Úřad práce-pobočka Příbram	394.832 Kč	2,29%	9.023,65 Kč
Celní úřad pro Středočeský kraj	180.859 Kč	2,29%	4.133,43 Kč

(bod III. výroku).

[4] Uložil insolvenční správkyni dlužníka T, aby do 15 dnů od právní moci tohoto usnesení z odměny (včetně daně z přidané hodnoty) určené v bodu II. výroku usnesení vyplatila:

– P. U. (dále jen „P. U.“) částku 91.507 Kč,

– veřejné obchodní společnosti E částku 503.290 Kč (bod IV. výroku).

[5] Uložil insolvenční správkyni dlužníka T, aby do 30 dnů od právní moci usnesení předložila insolvenčnímu soudu zprávu o tom, zda byly uspokojeny dosud neuhrazené výdaje majetkové podstaty „výroku III. tohoto usnesení“ (bod V. výroku).

27. V důvodech usnesení insolvenční soud k výroku o odměně a hotových výdajích insolvenčního správce mimo jiné uzavřel, že celkový poměr, v němž rozdělil odměnu mezi insolvenční správce, činí 10 % u P. U., 55 % u veřejné obchodní společnosti E a 35 % u stávající insolvenční správkyně dlužníka T., dodávaje, že o rozdělení odměny mezi insolvenční správce (kteří jsou všichni plátci daně z přidané hodnoty) rozhodl „včetně částky připadající na daň z přidané hodnoty z této odměny (výrok IV.)“. Při uvedeném poměru činí odměna P. U. částku 91.507 Kč, včetně částky odpovídající dani z přidané hodnoty, odměna veřejné obchodní společnosti E částku 503.290 Kč a odměna stávající insolvenční správkyně dlužníka T částku 320.274,84 Kč. Hotové výdaje uplatnila pouze stávající insolvenční správkyně dlužníka T, proto insolvenční soud přiznal jejich náhradu v plné výši pouze jí.

28. K odvolání insolvenční správkyně dlužníka T (proti bodu IV. výroku usnesení insolvenčního

soudu) Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 2. 3. 2017 potvrdil usnesení insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016 v bodu IV. výroku.

29. V důvodech usnesení odvolací soud uvedl, že sdílí závěry insolvenčního soudu, který podrobně popsal úvahy, jimiž se řídil, i způsob, jakým určil podíl všech tří insolvenčních správců na odměně v této věci, přičemž formulované závěry plně obstojí i v rámci odvolacího řízení a pro stručnost pak na tyto závěry odvolací soud odkazuje. Jestliže insolvenční soud určil odměnu insolvenčním správcům v souladu s těmito skutečnostmi, pak postupoval správně. Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani to, že dne 1. 1. 2014 zanikla funkce ohlášeného společníka veřejné obchodní společnosti E; tu odvolal insolvenční soud z funkce až usnesením z 20. 1. 2015.

30. Účinky rozhodnutí o úpadku a prohlášení konkursu na majetek veřejné obchodní společnosti E stále trvají.

31. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (dále jen „vyhláška o odměně“), exekučního řádu a občanského soudního řádu:

§ 40a (insolvenčního zákona)

Na základě rozhodnutí a jiných exekučních titulů vzniklých v průběhu insolvenčního řízení proti insolvenčnímu správci pro pohledávky nebo jiná práva, která se týkají majetkové podstaty nebo která mají být uspokojena z majetkové podstaty, nelze vést výkon rozhodnutí na majetek insolvenčního správce; to neplatí, jde-li o pořádková opatření uložená insolvenčnímu správci v souvislosti s takovými řízeními, a o rozhodnutí, jimiž bylo insolvenčnímu správci uloženo nahradit náklady řízení, které způsobil svým zaviněním nebo které vznikly náhodou, která se mu přihodila.

§ 168 (insolvenčního zákona)
Pohledávky za majetkovou podstatou

(…)

(2) Pohledávkami za majetkovou podstatou, pokud vznikly po rozhodnutí o úpadku, jsou

a/ hotové výdaje a odměna insolvenčního správce,

(…)

(3) Není-li dále stanoveno jinak, pohledávky za majetkovou podstatou se uspokojují v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku.

§ 302 (insolvenčního zákona)

(1) V závěru zpeněžení majetkové podstaty insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu konečnou zprávu.

(…)

(2) Konečná zpráva insolvenčního správce musí podat celkovou charakteristiku jeho činnosti s vyčíslením jejích finančních výsledků. Konečná zpráva musí obsahovat zejména

a/ přehled pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim na roveň postavených, které insolvenční správce již uspokojil a které ještě uspokojit zbývá,

(…)

(3) Konečná zpráva insolvenčního správce musí vyústit ve vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele, a v označení těchto věřitelů, s údajem o výši jejich podílů na této částce.

(…)

§ 303 (insolvenčního zákona)

(1) Současně s konečnou zprávou insolvenční správce předloží insolvenčnímu soudu i vyúčtování své odměny a výdajů.

(2) Vyúčtování své odměny a výdajů podá i předběžný správce a další správci, kteří se podíleli na správě majetkové podstaty a jsou osobami rozdílnými od insolvenčního správce a jejich odměna netvoří součást jeho odměny.

§ 304 (insolvenčního zákona)

(1) Insolvenční soud přezkoumá konečnou zprávu insolvenčního správce a jeho vyúčtování a odstraní po slyšení insolvenčního správce chyby a nejasnosti v ní obsažené.

(…)

(4) Na jednání o konečné zprávě a vyúčtování insolvenčního správce projedná insolvenční soud námitky, které byly proti ní vzneseny. Na základě toho rozhodne buď tak, že

a/ schválí předloženou konečnou zprávu a vyúčtování, nejsou-li námitky vůči nim důvodné,

(…)

(5) Nebyly-li podány námitky proti konečné zprávě, může insolvenční soud vydat rozhodnutí podle odstavce 4 i bez nařízení jednání.

(…)

§ 305 (insolvenčního zákona)

(1) Před rozvrhem se uspokojí dosud nezaplacené pohledávky, které se uspokojují kdykoli v průběhu konkursního řízení; a to pohledávky za majetkovou podstatou, pohledávky jím postavené na roveň a zajištěné pohledávky v rozsahu stanoveném v § 167 a 298.

(2) Nestačí-li dosažený výtěžek ze zpeněžení majetkové podstaty k uspokojení všech pohledávek uvedených v odstavci 1, uspokojí se nejdříve odměna a hotové výdaje insolvenčního správce, poté pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria ze smluv podle § 122 odst. 2, poté pohledávky věřitelů z úvěrového financování, poté poměrně náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty a pracovněprávní pohledávky dlužníkových zaměstnanců vzniklé po rozhodnutí o úpadku a poté pohledávky věřitelů na výživném ze zákona a poté pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví; ostatní pohledávky se uspokojí poměrně. Výtěžku zpeněžení podle § 298 odst. 2 lze však použít k uspokojení jiných pohledávek až po

uspokojení pohledávky zajištěného věřitele.

(…)

§ 6 (vyhlášky o odměně)

(1) Bylo-li v insolvenčním řízení činných více insolvenčních správců, zástupce insolvenčního správce, oddělený insolvenční správce, zvláštní insolvenční správce nebo předběžný správce, náleží každému z nich podíl odměny odpovídající zejména délce doby, rozsahu a náročnosti jejich činnosti.

(…)

§ 52 (exekučního řádu)

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu.

(…)

§ 256 (o. s. ř.)

(1) Proti jinému, než kdo je v rozhodnutí označen jako povinný, nebo ve prospěch jiného, než kdo je v rozhodnutí označen jako oprávněný, lze nařídit a provést výkon rozhodnutí, jen jestliže je prokázáno, že na něj přešla povinnost nebo právo z rozhodnutí.

(…)

§ 268 (o. s. ř.)

(1) Výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže

(…)

h/ výkon rozhodnutí je nepřípustný, protože je tu jiný důvod, pro který rozhodnutí nelze vykonat.

(…)

32. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení insolvenčního zákona a vyhlášky o odměně jak v době vydání usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016, tak v době vydání usnesení Vrchního soudu v Praze z 2. 3. 2017. Ustanovení § 52 odst. 1 exekučního řádu a § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. v citované podobě platila jak v době vydání usnesení exekučního soudu z 25. 1. 2019, tak v době vydání napadeného rozhodnutí.

33. Ve shora ustaveném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním otevřené právní otázce následující závěry:

34. Obecně (s některými výjimkami danými ustanoveními na ochranu spotřebitele) platí, že rozhodnutí soudu, popř. jiného orgánu v nalézacím řízení, které tvoří exekuční titul, je definitivní a v průběhu exekučního řízení již nemůže vzniknout spor ohledně materiálního nároku, stanoveného exekučním titulem; srov. Macur, J.: Kurs občanského práva procesního – Exekuční právo. 1. vydání. Praha, C. H. Beck 1998, str. 23, nebo Drápal, L., Kurka, V.: Výkon rozhodnutí v soudním řízení. 1. vydání. Praha, Linde Praha a. s., 2004, str. 74. Tam, kde jako exekuční titul slouží pravomocné a

vykonatelné rozhodnutí příslušného orgánu, rovněž obecně platí (v teorii není pochyb o tom), že okolnost, že exekuční soud nesmí přezkoumávat věcnou správnost soudního rozhodnutí, které je předmětem nuceného výkonu, nevyplývá pouze z potřeby dělby práce mezi orgány činnými v nalézacím řízení a orgány činnými v řízení vykonávacím, ale je především důsledkem uplatnění principu právní moci rozhodnutí příslušného orgánu. V důsledku uplatnění základního procesněprávního institutu právní moci se pravomocné a vykonatelné rozhodnutí příslušného orgánu stává nenapadnutelným v řádném opravném řízení, nezměnitelným v jakémkoliv jiném řízení a především závazným pro soud (jiný příslušný orgán) a procesní strany. Proto při respektovaní všech zákonných podmínek a předpokladů zahájení a průběhu vykonávacího řízení je vyloučeno, aby postup exekučního soudu a konečné vynucení povinnosti dlužníka byly protiprávní, jestliže pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu, tvořící exekuční titul, není správné. Zákon nemůže ukládat soudu (jinému příslušnému orgánu), aby jeho rozhodnutí v každém konkrétním případě plně odpovídalo skutečným hmotněprávním poměrům. Může pouze podrobnými procesněprávními předpisy upravit postup soudu (jiného příslušného orgánu) a stran, tedy algoritmus jejich jednotlivých, na sebe navazujících „kroků“ tak, aby vytvořil poměrně spolehlivý systém řízení, zabezpečující v drtivé většině případů věcnou správnost vydaného pravomocného soudního rozhodnutí (rozhodnutí jiného příslušného orgánu). Obecně se uznává, že výkon rozhodnutí nelze z hlediska činnosti soudu (jiného příslušného orgánu) vázat na věcnou správnost vykonávaného pravomocného rozhodnutí. Srov. např. Macur, J.: Problémy vzájemného vztahu práva procesního a hmotného. Brno, Masarykova univerzita 1993, str. 143 a násl., nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2021, sen. zn. 29 ICdo 13/2021. Proto také Nejvyšší soud v usnesení ze dne 19. 10. 2011, sp. zn. 20 Cdo 2431/2010, uveřejněném pod číslem 49/2012 Sb. rozh. obč., uzavřel, že při posouzení otázky, zda došlo k promlčení práva přiznaného exekučním titulem, je exekuční soud vázán posouzením právního vztahu mezi účastníky nalézacím soudem.

35. V poměrech této věci se z uvedeného podává, že pro účely posouzení, zda vymáhaná pohledávka je pohledávkou za majetkovou podstatou dlužníka T (tedy pohledávkou, která má být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka T), nebo pohledávkou za povinnou (tedy pohledávkou, která má být uspokojena z osobního majetku povinné), je určující, jakou povahu má pohledávka podle exekučního titulu (zde podle usnesení insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2017), když posouzením právního vztahu, z nějž vzešla vymáhaná pohledávka, těmito „nalézacími“ soudy je exekuční soud vázán.

36. Již v usnesení ze dne 30. 9. 2015, sen. zn. 29 NSČR 54/2013, uveřejněném pod číslem 82/2016 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 82/2016“), Nejvyšší soud vysvětlil, že je-li v průběhu insolvenčního řízení činných více správců, je nezbytné v souladu s ustanovením § 6 vyhlášky o odměně nejprve stanovit jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení (dle ustanovení § 1 až § 5 vyhlášky o odměně) a následně určit podíly jednotlivých správců na této odměně. Celkovou odměnu nelze navyšovat jen proto, že v řízení bylo činných více insolvenčních správců.

37. V usnesení ze dne 31. 1. 2019, sen. zn. 29 NSČR 29/2017, Nejvyšší soud rovněž ozřejmil [vycházeje potud ze závěrů, jež ke srovnatelné konkursní úpravě (úpravě podle zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. 12. 2007) přijal v usnesení ze dne 29. 6. 2011, sp. zn. 29 Cdo 2701/2009, uveřejněném ve zvláštním čísle časopisu Soudní judikatura I., ročník 2012 (Judikatura konkursní a insolvenční), pod číslem 7], že při uplatňování svých neuspokojených nároků z titulu hotových výdajů a odměny má bývalý (odvolaný, zproštěný) insolvenční správce majetkové podstaty dlužníka postavení věřitele s pohledávkami za majetkovou podstatou (srov. § 168 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona).

38. Usnesení insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016 (ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2017), je s judikatorními závěry shrnutými v odstavcích 36. a 37. výše v souladu.

39. V insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužníka T bylo činných více insolvenčních správců (P. U., veřejná obchodní společnost E a dovolatelka), takže bod II. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 určuje právě onu jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení (R 82/2016) a bod III. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 určuje, v jaké míře (100 %) bude tato dosud neuspokojená pohledávka za majetkovou podstatou uspokojena [v situaci, kdy dosažený výtěžek ze zpeněžení majetkové podstaty nestačil (ani) k uspokojení všech pohledávek uvedených v § 305 odst. 1 insolvenčního zákona]; srov. dále § 305 odst. 2 insolvenčního zákona.

40. Bod IV. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 pak určoval podíly jednotlivých insolvenčních správců (P. U., veřejné obchodní společnosti E a dovolatelky), na odměně určené bodem II. výroku tohoto usnesení, tedy určoval, v jakém rozsahu budou z oné jediné celkové odměny insolvenčních správců uhrazeny pohledávky za majetkovou podstatou toho kterého insolvenčního správce (srov. opět R 82/2016). V situaci, kdy ona jediná celková odměna insolvenčních správců byla „dosud neuhrazeným nákladem majetkové podstaty“ (bod II. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016), není pochyb o tom, že k vyplacení určeného podílu odměny P. U. i veřejné obchodní společnosti E dovolatelkou (coby stávající insolvenční správkyní dlužníka T) způsobem uvedeným v bodu IV. výroku mohlo dojít jen z výtěžku ze zpeněžení majetkové podstaty (na vrub majetkové podstaty). Ostatně, to, že bod IV. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 byl „nalézacím“ soudem chápán jako výrok o určení podílu insolvenčních správců na odměně, se podává přímo z usnesení Vrchního soudu v Praze z 2. 3. 2017 (srov. poslední odstavec na str. 4 tohoto usnesení).

41. Jinak řečeno, bod IV. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 ukládal dovolatelce (coby aktuální insolvenční správkyni dlužníka T) uhradit v určeném rozsahu neuspokojené pohledávky za majetkovou podstatou v insolvenčním řízení dříve činných insolvenčních správců (P. U. a veřejné obchodní společnosti E). Tím, že insolvenční soud v bodu II. výroku usnesení z 16. 5. 2016 určil (ve shodě s R 82/2016) jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení částkou 915.071,84 Kč (922.056,84 Kč – 6.985 Kč), neučinil z dovolatelky majitelku celé této pohledávky (kterou by takto musela dovolatelka přiznat v rámci daně z příjmů); bod IV. výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016 tedy již proto nelze interpretovat jako osobní majetkovou povinnost dovolatelky. Ostatně, při takové (soudy nižších stupňů v této věci zastávané) interpretaci exekučního titulu, by postrádal smysl bod V. výroku usnesení výroku usnesení insolvenčního soudu z 16. 5. 2016, jímž insolvenční soud dovolatelce uložil, aby mu podala zprávu o uspokojení „dosud neuhrazených výdajů majetkové podstaty výroku III. usnesení“. Neuhrazené výdaje majetkové podstaty (mezi něž bod III. výroku předmětného usnesení řadí i odměnu a hotové výdaje insolvenční správkyně) se uspokojují z majetkové podstaty [nikoli z osobního majetku insolvenčního správce, který (coby správce cizího majetku) majetkovou podstatu pouze spravuje].

42. Lze tedy shrnout, že usnesení, jímž insolvenční soud poté, co určí jedinou celkovou odměnu insolvenčních správců pro celé řízení, ukládá insolvenčnímu správci dlužníka, aby z takto určené odměny do 15 dnů od právní moci usnesení vyplatil konkrétní částku (podíl na odměně) v insolvenčním řízení dříve činnému insolvenčnímu správci dlužníka, je ve smyslu ustanovení § 40a insolvenčního zákona exekučním titulem pro pohledávku za majetkovou podstatou dle § 168 odst. 2 písm. a/ insolvenčního zákona, která má být uspokojena z majetkové podstaty dlužníka a pro kterou proto nelze vést výkon rozhodnutí (exekuci) na majetek insolvenčního správce.

43. Právní posouzení věci soudy nižších stupňů, tedy v dotčeném ohledu není správné.

44. Řečené platí bez zřetele k tomu, že skutečnost, že dovolatelka povinnost uloženou jí insolvenčním soudem nesplnila (pohledávku za majetkovou podstatou veřejné obchodní společnosti E neuhradila a odpovídající část výtěžku zpeněžení zadržela pro sebe), je porušením povinnosti insolvenčního správce. Ospravedlněním takového postupu z povahy věci nemůže být okolnost, že dovolatelka proti této pohledávce veřejné obchodní společnosti E započetla svou osobní pohledávku (z titulu

nájemného uhrazeného za veřejnou obchodní společnost E). Není-li (jak ostatně tvrdí sama dovolatelka) vymáhaná pohledávka pohledávkou proti dovolatelce, nýbrž pohledávkou proti majetkové podstatě dlužníka, pak není splněna podmínka „vzájemnosti pohledávek“; dovolatelka nebyla a není oprávněna započíst svou osobní pohledávku proti pohledávce směřující za dlužníkem, jehož majetek (majetkovou podstatu) spravuje jako majetek „cizí“.

45. Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), maje za splněné podmínky uvedené v § 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř., změnil napadené rozhodnutí v tom duchu, že návrhu na zastavení exekuce vyhověl, jelikož na osobní majetek povinné je vedena nepřípustně (§ 40a insolvenčního zákona, § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř.) a (vzhledem k označení povinné) proti majetkové podstatě dlužníka T exekuční návrh nesměřoval (srov. též rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 7. 6. 2018, sp. zn. 29 Cdo 2772/2016, uveřejněný pod číslem 72/2019 Sb. rozh. obč.).

46. S přihlédnutím k tomu, že změna výroku, jímž exekuční soud nevyhověl návrhu na zastavení exekuce, vyvolala potřebu rozhodnout (nově) o nákladech řízení, změnil Nejvyšší soud napadené usnesení dále i v tom směru, že co do rozhodování o nákladech řízení věc vrátil exekučnímu soudu k dalšímu řízení. To je i důvod, pro který usnesení Nejvyššího soudu neobsahuje výrok o nákladech dovolacího řízení (o těchto nákladech ve vráceném rozsahu rovněž rozhodne exekuční soud).

47. Nejvyšší soud nepřehlédl, že podle oznámení soudního exekutora o skončení exekuce ze dne 18. 11. 2019, č. j. 067 EX 11793/17-163, skončila předmětná exekuce provedením již dne 22. 10. 2019; proto se nezabýval dříve ani návrhem dovolatelky na odklad právní moci dovoláním napadeného rozhodnutí (z 31. 7. 2019), jelikož v době, kdy o něm mohl poprvé rozhodnout (6. 11. 2020, kdy mu věc byla předložena s dovoláním), se vzhledem ke skončení exekuce stal bezpředmětným.

48. K možnosti zastavit exekuci podle § 268 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. bez zřetele k tomu, že v mezidobí již došlo k vymožení plnění z exekučního titulu, srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 3266/2013, uveřejněného pod číslem 62/2014 Sb. rozh. obč.

49. Nejvyšší soud také nepřehlédl, že konkurs na majetek dlužníka T byl v mezidobí zrušen (usnesením insolvenčního soudu ze dne 1. 12. 2021, které nabylo právní moci dne 28. 12. 2021) proto, že majetek dlužníka T je zcela nedostačující, a že usnesením ze dne 14. 2. 2022, které nabylo právní moci dne 12. 3. 2022, insolvenční soud zprostil dovolatelku funkce insolvenční správkyně dlužníka T. To v poměrech dané věci znamená, že neuspokojená pohledávka za majetkovou podstatou přiznaná veřejné obchodní společnosti E usnesením insolvenčního soudu ze dne 16. 5. 2016 (ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 3. 2017) je v důsledku toho, že dovolatelka řádně a včas nesplnila (jako insolvenční správkyně dlužníka T) své povinnosti podle předmětného usnesení, (stále) pohledávkou veřejné obchodní společnosti E vůči dlužníku T.